

การศึกษาเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน ภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติเล่ม 1-1¹ Study of Cultural Content Appearing in Basic Korean Language Textbooks for Foreigners Volumes 1-1¹

จิติติกานต์ หลักอาริยะ^{2*} (Chittikan Lakariya)^{2*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตหนังสือเรียนภาษาเกาหลีแก่ผู้เรียนชาวไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหาด้านวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นของสถาบันสอนภาษาในประเทศเกาหลีใต้จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ 1) 서강 한국어1A (Sogang Korean New Series 1A) 2) 연세 한국어 1-1 (Yonsei Korean 1-1) 3) 서울대 한국어 1A (Seoul University Korean Student's book 1A) 4) 이화 한국어 1-1 (Ehwa Korean1-1) และ 5) 세종한국어1 (Sejong Korean1) ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติทุกเล่มมีการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมไปในทิศทางเดียวกัน และเชื่อมโยงกับเนื้อหาหลักทางด้านภาษาในแต่ละบทเรียน มุ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมใน 2 มิติหลัก คือ มิติด้านวิถีการดำเนินชีวิตและมิติด้านผลผลิตที่บุคคลในวัฒนธรรมนั้น

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ” ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมการวิจัยในภูมิภาคเอเชียของมูลนิธิเกาหลีเพื่อการศึกษาชั้นสูง ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี พ.ศ. 2566

² อาจารย์ ดร., สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000, อีเมล: tatar_chan@hotmail.com

² Lecturer, Dr., Eastern Languages Department, Faculty of Humanities and Social Science, Thaksin University, Songkhla, Thailand, 90000, E-mail: tatar_chan@hotmail.com

*Corresponding author: E-mail address: tatar_chan@hotmail.com

Received: February 3, 2024 Revised: March 11, 2024 Accepted: March 21, 2024

สร้างประดิษฐ์ขึ้นมา แบ่งเป็นประเด็นทางวัฒนธรรมในหนังสือ ได้แก่เรื่อง มารยาท และวิธีการทักทาย, อาหาร, สถานที่ท่องเที่ยว, ฤดูกาล และกิจกรรมวันหยุดของคนเกาหลี เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

คำสำคัญ: เนื้อหา, วัฒนธรรม, หนังสือเรียน, ภาษาเกาหลีเบื้องต้น, ผู้เรียนชาวต่างชาติ

Abstract

The purpose of this research is to study how cultural contents are presented in the basic Korean language textbooks for foreign learners to serve as a guideline for developing the production of Korean language textbooks for Thai learners using qualitative research methods in the form of analyzing cultural content in 5 basic Korean language textbooks from 5 language schools in South Korea: 1) 서강 한국어1A (Sogang Korean New Series 1A) 2) 연세 한국어 1-1 (Yonsei Korean 1-1) 3) 서울대 한국어1A (Seoul University Korean Student's book 1A) 4) 이화 한국어1-1 (Ehwa Korean1-1), and 5) 세종한국어1 (Sejong Korean1).

The research results found that all basic Korean language textbooks for foreign learners share the same cultural content and all of them are linked to the main language content in each lesson. All textbooks focused on presenting cultural content in two main dimensions: lifestyle and product culture. Cultural contents in the textbooks can be divided into cultural topics, including etiquette and the way of greeting, food, tourist attractions, seasons, and holiday activities of Korean people in order to make a good understanding for culturally diverse learners.

Keywords: cultural, content, basic Korean language, textbooks, foreign learners

บทนำ

ภาษานับว่าเป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่นอย่างหนึ่งของแต่ละชาติและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ที่ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นเครื่องสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ วิธีการประเพณีปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อของกลุ่มเจ้าของภาษาเมื่อชนต่างชาติ ต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมติดต่อสื่อสารกันจึงต้องสื่อสารกันผ่านภาษา หากไม่มีภาษา ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางสังคมได้ ดังนั้นภาษาและวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

ภาษาเกาหลีเข้ามาเป็นตัวเลือกหนึ่งสำหรับผู้เรียนและถือเป็นหนึ่งภาษาที่เติบโตได้เร็ว การเติบโตแบบก้าวกระโดดของภาษาเกาหลีนี้ สะท้อนให้เห็นถึงกระแสฮัลลยู (Hallyu) หรือวัฒนธรรมเกาหลีที่ได้รับความนิยมจากทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นเพลง ภาพยนตร์ ซีรีส์ ความงาม แฟชั่น และอาหาร รวมถึงภาษาเกาหลีที่ผู้คนในหลาย ๆ ประเทศเริ่มให้ความสนใจมากขึ้นด้วย ประเทศไทยเองก็เช่นเดียวกันดังจะเห็นได้จาก ฅองส์ ฮวันซึง และปริศรา ยืนเสน (2557) ที่กล่าวว่า มีสถาบันการศึกษาเปิดสอนภาษาเกาหลีที่เป็นวิชาเอก วิชาโทและวิชาเลือกอยู่หลายแห่ง โดยผู้ที่สนใจเรียนภาษาเกาหลีส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้ที่ต้องการไปทำงานยังประเทศเกาหลีได้ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความชื่นชอบในละครและนักร้องเกาหลีจึงทำให้ประเทศไทยมีผู้สนใจเรียนภาษาเกาหลีอยู่เป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันกระบวนการเรียนการสอนภาษาประจำชาติในฐานะภาษาต่างประเทศได้ปรับเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารในระดับนานาชาติ ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้นและต้องยอมรับว่าในยุคนี้ “ภาษาที่สาม” เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการขยายโอกาสด้านการทำงานให้กว้างขึ้น

สำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาเกาหลีนั้น ความถูกต้องทางด้านไวยากรณ์มักถูกคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ส่วนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของเจ้าของภาษาถูกมองว่าสำคัญน้อยกว่า แต่ที่จริงแล้ววัฒนธรรมและภาษาเป็นของคู่กัน ภาษาไม่ใช่สิ่งที่อยู่โดด ๆ แต่มีโครงสร้างอยู่บนขนบธรรมเนียม

ประเพณีซึ่งเป็นเครื่องสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ วิธีการประพฤติปฏิบัติ ความเชื่อ และทัศนคติของเจ้าของภาษาด้วย (วิลยาพร นาวิการ, 2527) ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่นเดียวกับการเรียนรู้ภาษาเกาหลีที่กมล บุษบรรณ์ (2555) กล่าวว่า หากผู้เรียนเข้าใจถึงความเป็นมาของสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีดีแล้ว ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปพัฒนาทักษะทางด้านภาษาเกาหลีได้ดียิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาเกาหลี เช่น การอ่าน การเขียน การฟังและการพูดนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เนื่องจากสำนวนและภาษาเองก็มีที่มาจากสังคมและวัฒนธรรมเช่นกัน ภาษาเกาหลีได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสอนวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อกระตุ้นและพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน

นอกเหนือจากบทบาทของผู้สอนและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนแล้ว หนังสือเรียนและสื่อในการสอนก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาเช่นกัน นอกจากหนังสือจะเป็นนวัตกรรมการสอนแล้วยังเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมอีกด้วย กล่าวได้ว่าหนังสือเรียนเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อมุมมองทางวัฒนธรรมของทั้งผู้เรียนและผู้สอน อาจทำให้มุมมองของผู้เรียนและผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิมได้ ภายใต้องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนของหนังสือเรียน เช่น เนื้อหา ภาพประกอบ เสียงประกอบ และการจัดรูปแบบบทเรียนนั้น มีอุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมซ่อนอยู่ (ศรัญญา วาหะรักษ์ และชลลดา เลหาวิรยานนท์, 2558) หนังสือเรียนจึงเป็นสื่อการสอนสำคัญอีกประการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษา

เมื่อภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาควบคู่กันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาเนื้อหาด้านวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น โดยจะวิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมผ่านหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติจากสถาบันสอนภาษาเกาหลีในมหาวิทยาลัยของประเทศเกาหลีได้จำนวน 5 เล่ม ว่านำเสนอหรือสอดแทรกเนื้อหาวัฒนธรรมในประเด็นใด และมีความหลากหลายของกลุ่มวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด เพื่อค้นหาคำตอบว่าหนังสือเรียนภาษา

เกาหลีเป็นต้นจากประเทศเกาหลีสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้มากขึ้นเพียงใด ผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้นักเรียนภาษาเกาหลีเป็นต้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้านภาษาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตหนังสือเรียนและสื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลีให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนชาวไทยและผู้สนใจต่อไป

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“วัฒนธรรม” มักเกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาเพราะภาษาเป็นสิ่งสะท้อนวัฒนธรรมของชาติ การศึกษาภาษาของชาติใดก็ตามย่อมเป็นการศึกษาวัฒนธรรมของเจ้าของชาตินั้นด้วย ดังคำกล่าวของฟราน บาโลว์ (2531) ว่าวัฒนธรรมเป็นบ่อเกิดของภาษาและภาษาก็สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม องค์ประกอบของภาษาด้านวัฒนธรรมและสังคมจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอย่างมาก

นวลทิพย์ เพิ่มเกสร (2547) กล่าวถึง การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างประเทศว่า ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นหากผู้สอนสอดแทรกวัฒนธรรมไทยไว้ด้วยจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนหลายอย่าง นอกจากได้รับความสนุกสนานจากการเรียนแล้ว ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยเพราะเมื่อผู้เรียนเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในขณะที่เรียนภาษาแล้ว ผู้เรียนย่อมเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมชาติตน ซึ่งส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของสุทธาพร ฉายะรติ (2558) ซึ่งศึกษาเรื่องการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษโดยชี้ให้เห็นว่า การสอดแทรกวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญกับผู้สอนในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้สอนควรสอนภาษาไปพร้อม ๆ กับวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ เพราะทำให้ผู้เรียนเป็นคนมองโลกแง่ดี ยอมรับในวัฒนธรรมของชาติอื่นที่แตกต่างจากชาติตนเองเป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม เช่นเดียวกับที่ Chittikan Lakariya (2022) ได้ศึกษาถึงการนำเสนอ

เนื้อหาด้านวัฒนธรรมผ่านเอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำรูปแบบที่ได้มาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน พบว่าเอกสารประกอบการเรียนการสอนดังกล่าวควรเพิ่มเนื้อหา ด้านวัฒนธรรมให้หลากหลายมากขึ้นเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ศรัญญา วาระรักษ์และชลลดา เลาหวิริยานนท์ (2558) ศึกษาข้อดีในการนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ โดยผลของการศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียน My World 4-6 พบว่า หนังสือเรียนชุดนี้ยังคงไม่สามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพราะเน้นการนำเสนอเนื้อหาด้านบวกเกี่ยวกับวัฒนธรรมเป้าหมายแต่เนื้อหาทางวัฒนธรรมด้านมุมมองหรือความคิดเห็น ทศนคติของบุคคลต่าง ๆ พบในปริมาณที่น้อย ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยนี้คือ หนังสือเรียนภาษาอังกฤษควรเพิ่มเนื้อหาด้านวัฒนธรรมให้หลากหลายมากขึ้น นอกจากนั้นผู้สอนควรใช้หนังสือเรียนเพื่อเป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอนเท่านั้นและสามารถเสาะหาเนื้อหาจากแหล่งอื่น ๆ มาเพิ่มเติมได้ เช่นเดียวกับที่ชนยา ด่านสวัสดิ์และคณะ (2554) ได้วิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวัฒนธรรมในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติ พบว่า มีหัวข้อเนื้อหาวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในแบบเรียนยุคเก่าซึ่งเนื้อหาดังกล่าวสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสภาพสังคมของประเทศฝรั่งเศสที่เปลี่ยนแปลง ผลจากการศึกษาค้นคว้าได้สะท้อนให้เห็นบทบาทและความสำคัญของการแพร่กระจายของพื้นที่เชิงวัฒนธรรมของประเทศฝรั่งเศส

กมล บุษบรรณ (2555) ได้ศึกษานโยบายการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีพบว่า หากผู้เรียนเข้าถึงความเป็นมาของสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีดีแล้ว ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปพัฒนาทักษะทางด้านภาษาเกาหลีได้ดียิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาเกาหลีผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เนื่องจากตัวสำนวนและภาษาเองก็มีแหล่งกำเนิดมาจากภาคส่วนทางสังคมเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสอนวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อกระตุ้นและพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน

เช่นเดียวกับ ฮง ฮเยรยอน (2012) ที่ได้กล่าวว่า เป้าหมายของการศึกษาภาษาเกาหลี คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาเกาหลีได้ด้วยตนเอง ภาษาเป็นเครื่องมือในสื่อสารของมนุษย์เราอีกทั้งยังเป็นวิธีการที่จะพัฒนาและรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่ในสังคมต่อไป นักศึกษาไทยที่กำลังศึกษาภาษาเกาหลีในระดับปริญญาตรีจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อให้การเรียนภาษาเกาหลีที่เริ่มจากระดับต้นก้าวหน้าไปสู่ในระดับที่สูงขึ้นได้

จากงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา แสดงให้เห็นว่าภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และวัฒนธรรมดังกล่าวสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับผู้สอนหรืออาจเป็นฐานนำเสนอข้อมูลทางวัฒนธรรมหรือจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอนโดยสอดคล้องความรู้ทางวัฒนธรรมได้ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น (ชนิดามา ไตรสัตยา, 2555)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับมิติทางวัฒนธรรมและประเด็นทางวัฒนธรรม

แนวคิดด้านมิติวัฒนธรรมของ Moran (2001, อ้างถึงใน ศรัญญา วาหารักษ์ และคณะ, 2558) ประกอบด้วยมิติ 5 ด้าน ได้แก่ 1. มิติด้านผลิตภัณฑ์ (Products) หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่บุคคลในวัฒนธรรมนั้น ๆ สร้างประดิษฐ์ขึ้น เช่นสถานที่ สิ่งก่อสร้าง งานศิลปะ 2. มิติด้านวิถีการดำเนินชีวิต (Practices) กล่าวถึง วิถีชีวิตของบุคคลในวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี การใช้ชีวิตประจำวัน การติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมในการอุปโภค บริโภค 3. มิติด้านมุมมองต่อวัฒนธรรม (Perspectives) หมายถึงความเชื่อ/ทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ของผู้คนในแต่ละวัฒนธรรม เช่น การแข่งขันเพื่อความเติบโตทางอาชีพการงาน การขวนขวายสถานะทางสังคมที่ดี ความทะเยอทะยาน มุมมองร่วมกันของคนในวัฒนธรรมเดียวกันต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น มุมมองของนักเรียนชาวบราซิลต่อนักการเมือง 4. มิติด้านบุคคล (Persons) คือ อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลอันเนื่องมาจากการปลูกฝังทางวัฒนธรรม เช่น ความคิดเห็นส่วนบุคคลต่อการให้เพื่อนยืมเงิน ดุลยพินิจในการใช้กฎหมายของตำรวจแต่ละคนอันเนื่องมาจากการประสบการณ์ของตนและ 5. มิติด้านชุมชน

(Communities) คืออัตลักษณ์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เกิดจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรมร่วมกัน เช่น มุมมองต่อกฎหมายที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับประเด็นทางวัฒนธรรมที่มักปรากฏในหนังสือเรียนของ Basabe (2006, อ้างถึงใน ศรีัญญา วาหะรักษ์และคณะ, 2558) แตกประเด็นย่อยเนื้อหาทางวัฒนธรรมออกเป็น 19 ประเด็น มีดังนี้ 1. วิถีชีวิตคนรวยและคนมีชื่อเสียง 2. อาชีพแปลก ๆ 3. อาชญากรรม 4. วรรณกรรม 5. การค้นพบ 6. สุขภาพ 7. ปัญหาส่วนบุคคล 8. กิจวัตรและเหตุการณ์ประจำวัน 9. อาหารและเครื่องดื่ม 10. โทรศัพท์และภาพยนตร์ 11. เมืองและวิถีชีวิตในเมือง 12. ภูมิศาสตร์และมิติทางวัฒนธรรม 13. สัตว์เลี้ยง 14. เทคโนโลยี การติดต่อ สื่อสารและวิทยาศาสตร์ 15. งานเลี้ยงและการเฉลิมฉลอง 16. สิทธิมนุษยชน 17. เรื่องราวลึกลับและเรื่องเหนือธรรมชาติ 18. ประวัติศาสตร์ และ 19. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งจะเห็นว่าความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคมนั้นเป็นเรื่องที่กว้างมาก ผู้สอนต้องศึกษาจากหนังสือเรียนทั้งหมดและนำมาจัดหมวดหมู่เป็นหัวข้อทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาใช้กับผู้เรียนภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม Finocchiaro และ Bonomo (1973, อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532) ได้เสนอแนะองค์ประกอบทางวัฒนธรรมหรือหัวข้อวัฒนธรรมที่ควรนำมาสอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้คือ 1. การแนะนำและให้ข้อมูลตัว ได้แก่ การตกทาย การอำลา การแนะนำตัว การให้ข้อมูลของตนเองและผู้อื่น 2. ห้องเรียน ได้แก่ ชื่อและที่ตั้งของห้องเรียน ชื่อของสื่อการสอนสำนวนที่ใช้ในห้องเรียน 3. โรงเรียน ได้แก่ ที่ตั้งของห้อง และสถานที่ต่าง ๆ ในอาคาร ชื่อหน้าที่ของบุคคลในอาคารนั้น ๆ กฎ ระเบียบข้อบังคับ และกิจกรรมของโรงเรียน 4. ครอบครัว ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บ้านอาชีพของสมาชิก อาหาร (การจัดโต๊ะ) เครื่องแต่งกาย และกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ 5. ชุมชนต่าง ๆ ได้แก่ สถานบริการทางสุขภาพต่าง ๆ การคมนาคมและการสื่อสาร (เช่น โทรศัพท์ ไปรษณีย์ วิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์) สถานที่ราชการ (เช่น สถานีตำรวจ ที่ทำการไปรษณีย์ สถานีดับเพลิง) เขตในเมืองและนอกเมือง เหตุการณ์ประจำวัน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (เช่น สวนสาธารณะ ห้องสมุด โรงภาพยนตร์ ร้านกาแฟริมถนน) 6. มรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่ วันหยุด วิถีชนและประวัติศาสตร์

7. อื่น ๆ ได้แก่ การแสดงออกเกี่ยวกับเวลา อากาศ ความปลอดภัย ฤดูกาลต่าง ๆ และมารยาทต่าง ๆ (เช่น การเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย การแสดงความเสียใจ ดีใจ เป็นต้น)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษารูปแบบเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมด โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นจากสถาบันสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทย เกาหลี จำนวน 5 เล่ม คือ 1) หนังสือเรียน 서강 한국어1A (Sogang Korean New Series 1A) 2) หนังสือเรียน 연세 한국어1-1 (Yonsei Korean 1-1) 3) หนังสือเรียน 서울대 한국어 1A (Seoul University Korean Student's book 1A) 4) หนังสือเรียน 이화 한국어 1-1 (Ehwa Korean 1-1) และ 5) หนังสือเรียน 세종 한국어1 (Sejong Korean1) ซึ่งหนังสือเรียนภาษาเกาหลีทั้ง 5 เล่มดังกล่าวติดอันดับหนังสือเรียนภาษาเกาหลียอดนิยมสำหรับชาวต่างชาติที่ถูกแนะนำบนเว็บไซต์ของประเทศไทย และประเทศเกาหลี

2. เกณฑ์การเลือกหนังสือเรียนภาษาเกาหลี

เกณฑ์ในการเลือกหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น 5 เล่มนี้ คือ 1) เป็นหนังสือเรียนที่ตีพิมพ์โดยสถาบันสอนภาษาของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย 2) หนังสือเรียนภาษาเกาหลีของประเทศเกาหลีเป็นฉบับภาษาอังกฤษ (English Version) 3) เป็นหนังสือเรียนที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลีและเกิดความรู้เกี่ยวกับสังคมเกาหลีให้ผู้เรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์หัตถ์จากหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นจำนวน 5 เล่ม และแยกวิเคราะห์หัตถ์ทีละเล่มเพื่อให้ได้ความชัดเจนและเที่ยงตรง แล้วนำผลที่ได้ในแต่ละเล่มมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับประเด็นทางวัฒนธรรม และการรับรู้วัฒนธรรมผ่านภาษาในการวิเคราะห์เนื้อหาทางวัฒนธรรมจากหนังสือ

เรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น ว่ามีการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมในประเด็นใด มีความหลากหลายของกลุ่มวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบคำถามว่าหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนภาษาเกาหลีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษา

การศึกษารูปแบบเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ได้ใช้หนังสือแบบเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติฉบับภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่เรื่องตัวอักษร คำศัพท์ ไวยากรณ์ และเนื้อหาทางวัฒนธรรมในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหนังสือแบบเรียนภาษาเกาหลีเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางภาษาเกาหลีทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมถึงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลีซึ่งวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้และการใช้ภาษาเช่นเดียวกับที่ Joan Rubin (1981, อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532) ได้ศึกษาและสังเกตกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศพบว่า ผู้เรียนที่เรียนภาษาอยู่ในเกณฑ์ดีจะมีคุณสมบัติกล่าวคือ มีความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคมเกาหลีเป็นจุดดึงดูดหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติในการที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาเกาหลีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติทั้ง 5 เล่ม ได้แก่ 1) 서강 한국어 1A (Sogang Korean New Series 1A) 2) 연세 한국어 1-1 (Yonsei Korean 1-1) 3) 서울대 한국어 1A (Seoul University Korean Student's book 1A) 4) 이화 한국어 1-1 (Ehwa Korean1-1) และ 5) 세종한국1 (Sejong Korean1) โดยมีองค์ประกอบและประเด็นวัฒนธรรมที่นำเสนอภายในเล่มหนังสือเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประเด็นวัฒนธรรมที่นำเสนอในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น

หนังสือเรียน	ประเด็นวัฒนธรรมที่นำเสนอ
1. 서강 한국어 1A (Sogang Korean New Series 1A)	บทเรียนที่ 1 เรื่องการแนะนำข้อมูลส่วนตัว บทเรียนที่ 2 เรื่องถามเวลา บทเรียนที่ 3 เรื่องบันทึกประจำวัน บทเรียนที่ 4 เรื่องการจัดงานเลี้ยง บทเรียนที่ 5 เรื่องสถานที่สำคัญ บทเรียนที่ 6 เรื่องการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ
2. 연세 한국어 1-1 (Yonsei Korean 1-1)	บทเรียนที่ 1 เรื่อง (1) ชื่อของคนเกาหลี (2) มารยาทการทักทายของคนเกาหลี บทเรียนที่ 2 เรื่อง (1) สถานที่ที่นำไปช่วงสุดสัปดาห์ (2) ที่ตั้งและขนาดของประเทศเกาหลี บทเรียนที่ 3 เรื่อง (1) ชื่อเรียก (2) ป้ายรถเมล์ บทเรียนที่ 4 เรื่อง (1) วัฒนธรรมการรับประทานอาหารเกาหลี (2) อาหารหลักของคนเกาหลี บทเรียนที่ 5 เรื่อง (1) ตัวเลขจีนและตัวเลขเกาหลี (2) การนับตัวเลขด้วยนิ้ว
3. 서울대 한국어 1A (Seoul University Korean Student's book 1A)	บทเรียนที่ 1 เรื่องวิธีการทักทาย บทเรียนที่ 2 เรื่องสิ่งของที่มีเฉพาะในประเทศเกาหลี บทเรียนที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมห้องเกาหลี บทเรียนที่ 4 เรื่องย่านอินซาดง บทเรียนที่ 5 เรื่องเทศกาล บทเรียนที่ 6 เรื่องกิมจิ บทเรียนที่ 7 เรื่องอาหารตามฤดูกาล บทเรียนที่ 8 เรื่องวิธีพบเพื่อนเพศตรงข้าม

4. 이화 한국어 1-1 (Ehwa Korean1-1)	บทเรียนที่ 2 ได้แก่ เรื่องชื่อของคนเกาหลี กับการเรียกขาน บทเรียนที่ 3 เรื่องระบบการศึกษาของคนเกาหลี บทเรียนที่ 4 เรื่องอนดอล (ระบบทำความร้อน ใต้พื้นบ้านเกาหลี) บทเรียนที่ 5 เรื่องคนเกาหลีกับตัวเลข บทเรียนที่ 6 เรื่องกิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์ ของคนเกาหลี บทเรียนที่ 7 เรื่องการเรียกขานชื่อครอบครัว
5. 세종 한국어 1-1 (Sejong Korean1)	บทเรียนวัฒนธรรม 1 เรื่องวิธีการตกทาย ของคนเกาหลี บทเรียนวัฒนธรรม 2 เรื่องสกุลเงินเกาหลี บทเรียนวัฒนธรรม 3 เรื่อง 4 ฤดูกาลของเกาหลี บทเรียนวัฒนธรรม 4 เรื่องกิจกรรมสุดสัปดาห์ ของคนเกาหลี

ที่มา : จิตติกานต์ หลักอารยะ (2566)

เมื่อพิจารณาประเด็นทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นจะพบว่าหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นทุกเล่มมีการนำเสนอเนื้อหา ด้านวัฒนธรรมไปในทิศทางเดียวกัน และเชื่อมโยงกับเนื้อหาทางด้านภาษาของแต่ละบทเรียน โดยมุ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมใน 2 มิติหลัก คือ มิติด้านวิถีการดำเนินชีวิตและมิติด้านผลผลิต มีการนำเสนอประเด็นทางวัฒนธรรม ได้แก่ เรื่อง มารยาทและวิถีการตกทาย, อาหาร, สถานที่ท่องเที่ยว, ฤดูกาล และ กิจกรรมในวันหยุดของคนเกาหลี โดยในบทเรียนแรกของทุกเล่มนำเสนอวัฒนธรรมในเรื่องของการตกทายและแนะนำตัวเหมือนกัน ส่วนบทสุดท้ายของแต่ละเล่มจะมีประเด็นทางวัฒนธรรมแตกต่างกันไป แต่ยังคงอยู่ใน 2 มิติหลักทางวัฒนธรรมตามที่กล่าวมา

ภาพที่ 1 หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ
ที่มา : จิตติกานต์ หลักอารียะ (2566)

ปริมาณเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ จำนวน 5 เล่ม จาก 5 สถาบันสอนภาษาเกาหลีของประเทศเกาหลีใต้นี้ สามารถวิเคราะห์โดยคิดเป็นร้อยละจากบทเรียนหลักทั้งหมดได้ตามรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนบทเรียนหลักและหัวข้อวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น

หนังสือเรียนภาษาเกาหลี	จำนวน บทเรียน หลัก	จำนวน หัวข้อ วัฒนธรรม	หัวข้อ วัฒนธรรมคิด เป็นร้อยละ
1. 서강 한국어 (Sogang Korean New Series 1A)	6	6	15.79
2. 연세 한국어 (Yonsei Korean 1-1)	5	10	26.32
3. 서울대 한국어 (Seoul University Korean) Student's book 1A	8	8	21.05
4. 이화 한국어 1-1 (Ehwa Korean 1-1)	7	6	15.79
5. 세종 한국어 1-1 (Sejong Korean 1)	12	4	10.53
รวม	38	34	89.47

ที่มา : จิตติกานต์ หลักอารียะ (2566)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นทุกเล่มมีการนำเสนอเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเนื้อหาทางด้านภาษาเกาหลี ดังจะเห็นได้จากจำนวนของหัวข้อวัฒนธรรมที่ค่อนข้างสูงและปรากฏให้เห็นอยู่ในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นทั้ง 5 เล่ม คือ หนังสือเรียน 서강 한국어 (Sogang Korean New Series 1A) มีหัวข้อวัฒนธรรมคิดเป็นร้อยละ 15.79 จากจำนวนบทเรียนหลัก หนังสือเรียน 연세 한국어 (Yonsei Korean 1-1) ร้อยละ 26.32 หนังสือเรียน 서울대 한국어 (Seoul University Korean) Student's book 1A ร้อยละ 21.05 หนังสือเรียน 이화 한국어1-1(Ehwa Korean1-1) ร้อยละ 15.79 และหนังสือเรียน 세종 한국어1-1 (Sejong Korean 1) มีหัวข้อวัฒนธรรมร้อยละ 10.53

ในการเรียนการสอนภาษา หนังสือเรียนถือเป็นวัสดุและอุปกรณ์การสอนที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษาได้ หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น แต่งและผลิตโดยเจ้าของภาษา คือ ชาวเกาหลี โดยต้องการนำเสนอมุมมองด้านวัฒนธรรมควบคู่ไปกับเนื้อหาทางด้านภาษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้เข้าใจ พร้อมทั้งตระหนักในความหลากหลายของวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย และสามารถสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสอดแทรกเนื้อหาวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์เนื้อหาวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ เห็นได้ชัดว่าวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญ

ที่มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาและการใช้ภาษา ภาษากับวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์กันและเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ การเรียนภาษาจึงเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมไปด้วย

เทคนิคการสอดแทรกวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นที่ผู้จัดทำหนังสือเป็นผู้นำเสนอผ่านบทอ่านและภาพประกอบท้ายบทเรียนหลักในแต่ละบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากผู้ใช้นี้หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นมาจากทั่วทุกมุมโลก ซึ่งมีวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างกันไปและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้นหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติในปัจจุบันจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาเป้าหมายที่เรียนไปพร้อมกับการสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เมื่อผู้เรียนชาวต่างชาติมาเรียนภาษาเกาหลีจะได้เข้าใจและทราบว่าคนชนชาติเกาหลีมีแนวประพฤติปฏิบัติอย่างไร เพื่อที่จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ในแง่ของความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้น สิ่งที่ถูกต้องในวัฒนธรรมหนึ่งอาจไม่ถูกต้องในอีกวัฒนธรรมหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องตระหนักรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2. ความสำคัญของวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ

เนื่องจากกระแสความชื่นชอบในวัฒนธรรมเกาหลีทำให้ภาษาเกาหลีกลายเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจนมีผู้สนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สำหรับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมักควบคู่ไปกับการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมได้ดีขึ้น เมื่อภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กัน ผู้สร้างหนังสือเรียนภาษาจึงมักคำนึงถึงเนื้อหาทางภาษาที่ต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาด้านวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทั้งด้านตัวภาษาและมีความสามารถที่จะใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย ดังนั้นภาษาในหนังสือเรียนจึงต้องเป็นภาษาที่อยู่ในบริบทที่เหมาะสม สอดคล้องกับสุภัตรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ที่เสนอแนะ

ว่าควรมีการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษาด้วย เพราะนอกจากจะเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนแล้วยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ หรือมุมมองใหม่ให้แก่ผู้เรียนด้วย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาแล้ว จึงตระหนักได้ว่าภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คู่กัน และเนื้อหาวัฒนธรรมดังกล่าวที่ปรากฏในหนังสือเรียนจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาที่ควรเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่ซับซ้อน และสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ง่าย ผู้เรียนที่เรียนภาษาเกาหลีในฐานะภาษาต่างประเทศจะได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อปลูกฝังคุณค่าของการเรียนภาษา ในส่วนของผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาอาจนำข้อมูลทางวัฒนธรรมไปสอดแทรกขณะเรียนในชั้นเรียนได้ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติพบว่า หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้น 5 เล่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีการนำเสนอเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเนื้อหาทางด้านภาษาเกาหลี ดังจะเห็นได้จากจำนวนของหัวข้อเนื้อหาวัฒนธรรมที่ค่อนข้างสูง และปรากฏให้เห็นอยู่ในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นทั้ง 5 เล่ม ดังนั้นหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติในปัจจุบันจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสารด้วยภาษาเกาหลีไปพร้อมกับการสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

หัวข้อเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติทั้ง 5 เล่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ มีการนำเสนอในมิติทางวัฒนธรรมหลัก 2 ด้าน คือ มิติด้านวิถีการดำเนินชีวิต (Practices) และมิติด้านผลผลิต (Product) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านมิติทางวัฒนธรรมของ Moran (2001, อ้างใน ศรีบุญญา วาหารักษ์และชลลดา เลาหวิริยานนท์, 2558) และแบ่งเป็น

ประเด็นทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน ได้แก่ เรื่องมารยาทและวิธีการ
ทักทาย, อาหาร, สถานที่ท่องเที่ยว, ฤดูกาล และกิจกรรมในวันหยุดของคนเกาหลี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

บุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้ โดยการแต่ง
หนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตนเพื่อผู้สอนได้เลือก
เนื้อหาไปปรับใช้บางส่วนร่วมกับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาทางวัฒนธรรมในหนังสือ
เรียนภาษาเกาหลีเฉพาะด้านเช่น การอ่านภาษาเกาหลี ภาษาเกาหลีเพื่อธุรกิจ
ภาษาเกาหลีเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความเหมือนหรือต่าง
จากหนังสือเรียนภาษาเกาหลีเบื้องต้นหรือไม่ อย่างไร

2. ควรเก็บข้อมูลหรือศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้
วัฒนธรรมและการสอนวัฒนธรรมในการเรียนภาษาเพิ่มเติมเพื่อให้งานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาด้านวัฒนธรรมมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล บุษบรรณ. (2555). นโยบายการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคม
และวัฒนธรรมเกาหลี, ใน ดำรง ฐานดี ปริศวร ยืนเสน พุทธชาติ ไปธิบาล
(บรรณาธิการ), **เบิกฟ้าเกาหลี: สังคม วัฒนธรรม ภาษา การสอน**.
298-303. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนยา ด้านสวัสดิ์, สิริจิตต์ เดชอมรชัย และจุฑามาศ ประมูลมาก. (2554).
การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวัฒนธรรมในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับ
ชาวต่างชาติ, **วารสารมนุษยศาสตร์**. 18(1), 98-112.

- ชนิดาภา ไตรสัตยา. (2555). **การวิเคราะห์วัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในบทอ่านภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชุมพร.** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ฌองส์ ฮวันซิงและปรีตวิร์ ยีนเสน. (2557). **600ปี ความสัมพันธ์ไทย-เกาหลี.**
สงขลา : ชานเมือง.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2547). การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างประเทศ, **วรรณวิทัศน์**.4(1), 268-278.
- ผ่าน บาลโพธิ์. (2531). เทคนิคการสอนถอดแตรวัฒนธรรมในการสอนภาษา, **วารสารภาษาปริทัศน์**.9(1), 5-10.
- วัลยาพร นาวิการ. (2527). บทบาทของวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ, **วารสารภาษาปริทัศน์**. 5(1), 68-74.
- ศรัณญา วาหารักษ์และชลลดา เลาหวิริยานนท์. (2558). อดีตในการนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ, **วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์**. 32(2), 91-112.
- สุภาพร ฉายะวดี. (2558). การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ, ใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (บรรณาธิการ), **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมครั้งที่ 7.** 313-317. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุภัทรา อักษรนุเคราะห์. (2535). **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม.**
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chittikan Lakariya. (2022). Presentation of Cultural Content through Teaching Materials for a General Education Course in Korean Language and Culture at Thaksin University student. In Faculty of Humanities and Social Sciences Chiang Mai Rajabhat University (Eds), **The 15th International Conference on Korean Studies (2022) “Teaching Strategies and Teaching Methods in Korean Studies”** 117-129. Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University.

- Ewha Language Center. (2012). **Ewha Korean 1-1**. Seoul: Ewha University.
- Kim Song-hee. (2019). **Sogang Korean New Series 1A**. Seoul: Korean Language Education Center, Sogang University.
- King Sejong institute. (2011). **세종한국1**. Seoul: The National Institute of The Korean Language.
- Korean Language Institute of Yonsei University. (2017). **Yonsei Korean 1-1**. Seoul: Yonsei University.
- Language Education Institute of Seoul National University. (2016). **서울대 한국어 1A Student's Book**. Seoul: Seoul National University.
- 홍 혜련. (2012). 태국대학생을 위한 한국어교육, **두번째 한국학대회**. 쪽. 방콕: 인문대학 람캄행대학교.